

ZES SLEUTELMOMENTEN VOOR SUCCESVOL SOCIAAL VERWIJZEN

ROBUUSTE INSPIRATIE

WIE WIJ ZIJN

Robuust ondersteunt en begeleidt organisaties en netwerken bij samenwerkings- en verandervraagstukken die bijdragen aan een gezondere samenleving. Vanuit onze onafhankelijke positie brengen we partijen bij elkaar, slaan we bruggen en werken aan een gelijkwaardige en duurzame samenwerking. Robuust maakt deel uit van het landelijke **ROS-netwerk**.

oktober 2025

ROBUUST
VOOR GEZONDE SAMENWERKING

Deze uitgave is mede mogelijkheid gemaakt met financiering van CZ en VGZ.

INHOUDSOPGAVE

8

Sleutelmoment 1:
4 x groen = doen.

10

Sleutelmoment 2:
Onbekend maakt
onbemind.

12

Sleutelmoment 3:
Niet alleen (eenzame)
ouderen baat bij
Welzijn op Recept.

16

Sleutelmoment 4:
Kracht van een
kartrekker.

20

Sleutelmoment 6:
Van ervaringen uit de
praktijk naar richting-
gevend kompas.

18

Sleutelmoment 5:
Inzicht als motor
voor verbetering.
Het Welzijn-op-Recept-
dashboard.

INLEIDING

Sinds 2023 ondersteunen wij als Robuust huisartsengroepen, gemeenten en welzijnsorganisaties in Zuid-Nederland bij het concreet toepassen van Welzijn op Recept. In de afgelopen jaren zijn er verschillende sleutelmomenten geweest die écht het verschil maakten. Momenten waarop de samenwerking tussen betrokken partijen werd versterkt, wat direct bijdroeg aan passendere ondersteuning voor mensen met psychosociale klachten.

Deze sleutelmomenten komen voort uit het programma Welzijn op Recept van Robuust, maar bieden waardevolle inzichten voor iedereen die werkt aan sociaal verwijzen. Oftewel de samenwerking opzoekt met andere organisaties om inwoners passende zorg en ondersteuning te bieden.

“Bij Robuust zagen we al jaren dat huisartsen en welzijnsorganisaties graag willen samenwerken, maar dat dit in de praktijk toch vaak lastig blijkt. Omdat we ons als Robuust inzetten voor een sterke eerste lijn, kennen we de wereld van de huisarts goed én zien we waar kansen liggen om de samenwerking met het sociaal domein te verbeteren. In 2023 was de tijd rijp om hier actiever op in te zetten. Welzijn op Recept had zich inmiddels bewezen als een effectieve en laagdrempelige aanpak, waarmee je direct aan de slag kunt. Tegelijkertijd groeide de aandacht voor een bredere kijk op gezondheid en kreeg het gedachtegoed van positieve gezondheid steeds meer draagvlak. Enkele maanden later kwamen er bovendien middelen beschikbaar vanuit het Integraal Zorgakkoord (IZA) en het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA). Hierdoor zagen we concrete kansen om Welzijn op Recept, en hiermee de samenwerking tussen het sociaal en medisch domein, daadwerkelijk in de praktijk te laten slagen.”

WAT IS WELZIJN OP RECEPT?

Huisartsen krijgen regelmatig mensen in hun praktijk met klachten die niet medisch verklaarbaar zijn.

Denk aan vermoeidheid, somberheid of lichamelijke pijnjes zonder duidelijke aanleiding. Vaak schuilen daar psychosociale problemen achter, zoals het verlies van een dierbare, werkloosheid of eenzaamheid.

In plaats van een medisch recept voor te schrijven, kan de huisarts de persoon met een Welzijn op Recept doorverwijzen naar een welzijnscoach. Die kan op basis van de klachten, wensen en mogelijkheden de juiste ondersteuning bieden.

Denk bijvoorbeeld aan een wandelgroep, creatieve activiteit, vrijwilligerswerk of gewoon een goed gesprek met iemand die luistert.

In 2023 werkte Pepijn van den Beemt als programmamanager bij Robuust. Vanuit zijn initiatief is het programma Welzijn op Recept binnen Robuust van start gegaan.

DE ROL VAN ROBUUST

De inzet van Robuust met betrekking tot Welzijn op Recept kent twee onderdelen:

Lokaal ondersteunen we organisaties bij de implementatie van Welzijn op Recept door de samenwerking tussen huisartsen, gemeenten en welzijnsorganisaties te begeleiden. Zo vormen zij samen een stevig netwerk rondom de inwoner.

Regionaal bundelen we alle kennis en ervaringen uit de lokale trajecten. Die verrijken we met inspirerende voorbeelden uit andere regio's. Via onder andere leernetwerken en inspiratiebijeenkomsten delen we deze inzichten breed, zodat iedereen ervan kan profiteren.

Wat kenmerkt onze aanpak?

Onafhankelijk: Robuust is een neutrale partner, zonder directe belangen, voor alle betrokken partijen.

Verbinden: we slaan bruggen tussen het medisch en sociaal domein en brengen projectleiders die bezig zijn met Welzijn op Recept in Zuid-Nederland actief met elkaar in contact.

Overzicht houden: we kunnen over de domeinen heen het overzicht houden op het groter geheel en op de ontwikkelingen die er zijn op het gebied van domeinoverstijgende samenwerking.

Stimuleren: onderwerpen die van invloed zijn op de impact van Welzijn op Recept agenderen we op lokaal, regionaal en landelijk niveau.

Delen: we delen inzichten, ervaringen en goede voorbeelden om te inspireren en de beweging richting passende zorg en ondersteuning te versterken.

ONZE LERENDE AANPAK

Welzijn op Recept vraagt van alle betrokkenen een nieuwe manier van werken – en dat gaat niet vanzelf. Daarom vormt een lerende aanpak de kern van ons programma, zowel in de pilotpraktijken als op regionaal en bovenregionaal niveau. Op al deze niveaus hebben we als Robuust leersessies gefaciliteerd om samen te kunnen groeien.

In de pilotpraktijken boden de leersessies een laagdrempelige manier om elkaar beter te leren kennen, maar werden ze ook benut om werkafspraken te maken, casuïstiek te bespreken en vaardigheden te oefenen, zoals het voeren van het 'andere gesprek'. Met de komst van het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) ontstond ook de behoefte aan een gezamenlijke regionale aanpak. We faciliteerden leersessies, gericht op het breder uitrollen en borgen van Welzijn op Recept.

Daarnaast groeide de wens om kennis en ervaringen tussen regio's uit te wisselen. Daarom zijn we in 2023 gestart met een bovenregionaal leernetwerk voor projectleiders en aanjagers van Welzijn op Recept in ons werkgebied Zuid-Nederland.

Tijdens deze bijeenkomsten delen deelnemers tips, ervaringen en bespreken ze actuele thema's. Veel uitdagingen blijken herkenbaar: van monitoring tot het betrekken van huisartsen en het gebruik van informatiesystemen voor verwijzing en terugkoppeling. Om de uitwisseling te versterken, ontwikkelden we ook een digitaal platform waar deelnemers materialen kunnen delen en met elkaar in contact blijven.

4 X GROEN = DOEN

ALLE PARTIJEN AAN BOORD

Om Welzijn op Recept duurzaam te borgen is een stevige samenwerking tussen vier sleutelspelers nodig: gemeenten, zorgverzekeraars, huisartsen en welzijnsorganisaties. Maar in praktijk blijkt dat deze partijen elkaar niet altijd vanzelf weten te vinden. In Zeeland bracht Robuust de bestuurders van deze partijen samen aan tafel om in gesprek te gaan over hoe Welzijn op Recept in de regio écht kan slagen.

“Het werden open en eerlijke gesprekken over ambities, mogelijkheden en grenzen. Wat wil je bereiken? Wat kun je bieden en wat niet? Wat heb je nodig? Door deze vragen samen te verkennen, ontstond er wederzijds begrip en herkenning. Ook het onderwerp financiële baten en lasten werd bespreekbaar gemaakt.”

Lianne van der Wijst,
programmamanager Robuust.

OPENHEID, BEGRIP EN VERTROUWEN

Aan de hand van vijftig patiëntcasussen werd inzichtelijk wat Welzijn op Recept oplevert, niet alleen voor patiënten, maar ook voor de betrokken organisaties. Door deze openheid groeide het vertrouwen in elkaar.

DE EERSTE STAP

Alle vier de partijen moeten ‘op groen’ staan om Welzijn op Recept succesvol in de praktijk te brengen. 4 x groen = doen. In Zeeland hielpen de gesprekken, onder begeleiding van Robuust, om muren te doorbreken en bruggen te bouwen. Het was een sleutelmoment en eerste stap om Welzijn op Recept verder te brengen in de regio.

Om Welzijn op Recept te laten slagen, is de betrokkenheid van vier partijen nodig:

Huisartsen: interesse en capaciteit om het andere gesprek te voeren.

Gemeente: financiering welzijnscoach.

Welzijnsorganisatie: capaciteit om welzijnscoach te leveren.

Zorgverzekeraar: financiering Meer Tijd voor de Patiënt en projectleiding.

De gesprekken in Zeeland over Welzijn op Recept, onder begeleiding van Robuust, hebben geholpen om verschillende partijen dichter bij elkaar te brengen. Voor CZ was het waardevol om samen met gemeenten, huisartsen en welzijnsorganisaties te verkennen hoe we inwoners beter kunnen ondersteunen bij psychosociale problematiek. Hoewel de implementatie uitdagingen kent, zien we in deze samenwerking een belangrijke stap richting meer passende zorg en versterking van de sociale basis.”

Nathalie van Schoonhoven,
zorginkoper huisartsenzorg CZ.

ONBEKEND MAAKT ONBEMIND

OP LOCATIE BIJ EEN WELZIJS-ORGANISATIE

In de praktijk blijkt dat huisartsenpraktijken soms terughoudend zijn met het inzetten van Welzijn op Recept, simpelweg omdat ze onvoldoende zicht hebben op wat welzijnsorganisaties nu écht te bieden hebben. En dat is zonde, want het aanbod is vaak veel rijker en veelzijdiger dan gedacht en die onbekendheid belemmert onnodig het aantal doorverwijzingen.

EEN KIJKJE ACHTER DE SCHERMEN

Om dat beeld te kantelen, organiseerde Robuust een leersessie op locatie bij Sociaal Werk Meierijstad in Schijndel. Huisartsen, praktijkondersteuners en welzijnsmedewerkers kwamen daar samen. Niet in een vergaderzaal, maar midden in de praktijk van het welzijnswerk. Twee patiënten vertelden daar openhartig over hun ervaringen met Welzijn op Recept en hoe zij via deze route terecht kwamen in de huiskamer: een warme, laagdrempelige plek voor sociaal contact.

In een vervolgsessie werd het welzijnsaanbod nog eens uitgebreid besproken, wat direct leidde tot meer doorverwijzingen. Dit sleutelmoment liet zien hoe belangrijk het is om elkaar écht te leren kennen – en hoe dat de samenwerking én de ondersteuning voor inwoners versterkt.

“Huisartsen en praktijkondersteuners zagen met eigen ogen dat welzijn veel meer is dan alleen het organiseren van koffieochtenden. Ze kregen beter beeld van waar patiënten terechtkomen en dat maakt de overdracht eenvoudiger. De activiteiten zijn veelzijdig en voor jong én oud. Het beperkte beeld van welzijnswerk verdween en er kwam enthousiasme en vertrouwen voor in de plaats.”

Suzanne Kok
senior projectleider Robuust

NIET ALLEEN (EENZAME) OUDEREN BAAT BIJ WELZIJN OP RECEPT

HET BEREIK EN DE IMPACT VAN WELZIJN OP RECEPT VERGROTEN

Welzijn op Recept wordt vaak geassocieerd met ondersteuning van (eenzame) ouderen. Welzijnsorganisaties in Meierijstad vonden dat beeld te beperkt. Zij zien dat veel meer mensen baat kunnen hebben bij een verwijzing naar een welzijnscoach. Tijdens een van de Welzijn op Recept leersessies in Meierijstad – begeleid door Robuust – stond het verkennen van mogelijke doelgroepen voor Welzijn op Recept centraal. Een keerpunt in het traject, waarmee het bereik én de impact van Welzijn op Recept aanzienlijk is vergroot.

DOELGROEPEN IN KAART

Huisartsen, doktersassistenten en praktijkondersteuners gingen tijdens de leersessie met elkaar in gesprek over patiënten in hun praktijk die mogelijk geholpen zijn met een welzijnsaanpak. Elke huisartspraktijk bracht 30 geanonimiseerde casussen mee die werden geanalyseerd en elkaar verbonden. Op basis hiervan zijn zes doelgroepen en zestien onderliggende problematieken in kaart gebracht. Deze zijn samengebracht in een infographic (zie pagina hieronder), die is verspreid onder de deelnemende huisartsenpraktijken in Meierijstad. Door deze infographic krijgen steeds meer mensen de passende ondersteuning voor de klachten die ze ervaren.

De doelgroepen en problematieken zijn gebaseerd op de patiëntenpopulatie in Meierijstad. De infographic kan er daarom in iedere regio anders uitzien.

VAN DOELGROEP NAAR PASSENDE ONDERSTEUNING

De doelgroepen en bijbehorende problematieken zijn vervolgens gekoppeld aan het welzijnsaanbod in Meierijstad. Hierdoor kregen huisartsen beter inzicht in het welzijnsaanbod in hun omgeving.

“Extra voordeel is dat deze kaart, liggend op het bureau van de verwijzers, hen dagelijks alert maakt: als we deze patiënten tegenkomen, dan kunnen we ze naar Welzijn op Recept verwijzen. Bovendien versterkt de kaart de samenwerking tussen het medisch- en het welzijnsdomein.”

Esther de Bie
welzijnscoach Sociaal Werk Meierijstad

“We merken echt een verschil: we krijgen meer verwijzingen én we zien nu niet alleen ouderen, maar ook meer jongere mensen, die bijvoorbeeld een verlieservaring hebben of geen werk waardoor er zingevingsvragen spelen. De kaart heeft de doelgroepen echt expliciet en overzichtelijk gemaakt.”

Manon Kuipers
welzijnscoach Sociaal Werk Meierijstad

KINDEREN

Opgroeien
Gezinssituatie
Weerbaarheid
Sociale druk

JONGEREN

Zingeving
Sociale druk
Stemmingsklachten
Eenzaamheid
Stress

JONGE OUDERS

Opvoeden
Werk/privé balans
Vermoeidheid
Stress
Financiën

MANTELZORGERS

Vermoeidheid
Stress
Werk/privé balans
Financiën

MIGRANTEN/EXPATS

Stemmingsklachten
Eenzaamheid
Stress
Financiën
Taalbarrière

OUDEREN

(Onverklaarbare)
lichamelijke klachten
Mobiliteit
Zingeving
Eenzaamheid / Rouw

SOCIALE SITUATIE

Sociale druk

Beperkt netwerk

Eenzaamheid

LIFE EVENTS

Werkproblemen

Verlies

Gezondheidsbeperking

Financiën

Gezinssituatie

ZELFMANAGEMENT

Beperkte zelfzorg

Middelengebruik

ENERGIEGEBREK

Vermoeidheid

Slaapproblemen

LICHTE PSYCHISCHE KLACHTEN

Zingeving

Stress

Stemming

Angst

Bovenstaande profielen en veelvoorkomende problematiek dienen ter ondersteuning voor gerichte verwijzing naar Welzijn op Recept. Het is een richtlijn en slechts een hulpmiddel.
De ontwikkeling van deze doelgroepenkaart is mede mogelijk gemaakt door financiering van zorgverzekeraars VGZ en CZ.

ROBUUST

KRACHT VAN EEN KARTREKKER

WELZIJN OP RECEPT LEVEND HOUDEN

Het is vaak al een hele opgave om Welzijn op Recept met alle partijen van de grond te krijgen. Maar hoe blijf je het daarna ook draaiende houden? In verschillende regio's blijkt de rol van kartrekker cruciaal hiervoor. Iemand die partijen blijft verbinden, het initiatief levend houdt en continu vinger aan de pols houdt.

CONTINUÏTEIT EN VERTROUWEN

In Zeeland is Cisca Zuurveld, beleidsadviseur bij De huisartsenconnectie, zo'n kartrekker. Cisca zet zich al jaren in voor Welzijn op Recept in Zeeland. Haar jarenlange betrokkenheid zorgt voor continuïteit en vertrouwen. Robuust heeft Cisca ondersteund in haar rol door bijvoorbeeld bestuurlijke sessies en leerbijeenkomsten mee te begeleiden.

DE VERBINDENDE KRACHT VAN EEN KARTREKKER

Het aanstellen en financieren van een kartrekker die langdurige relaties opbouwt, verbindingen legt en het programma coördineert, blijkt een sleutelmoment in de succesvolle implementatie van Welzijn op Recept. Zonder deze motor valt Welzijn op Recept vaak stil.

“Het is veel krachtiger en effectiever als de kartrekker van de huisartsen zelf komt. Cisca kent de wereld van de huisarts en weet hoe ze huisartsen enthousiasmeert voor Welzijn op Recept. Een kartrekker houdt het programma op gang. Want als de aandacht verslapt, zakt het weg. Zeker in huisartsenpraktijken, waar de druk hoog is en welzijn niet altijd top-of-mind is. Door herhaaldelijk het gesprek aan te gaan, successen te delen en het welzijnsaanbod zichtbaar te maken, blijft Welzijn op Recept onder de aandacht.”

 Lianne van der Wijst, programmamanager Robuust

“Welzijn op Recept is een eenvoudige opstap voor de huisartsenpraktijk om de samenwerking met het sociaal domein te verkennen en te ontwikkelen. De kracht zit hem vooral in het samen zoeken naar oplossingen voor vraagstukken rondom patiënten en daar dan snel in kunnen schakelen omdat je elkaar kent.”

Cisca Zuurveld, beleidsadviseur
domeinverbindend samenwerken
De huisartsenconnectie

INZICHT ALS MOTOR VOOR VERBETERING

HET WELZIJN-OP-RECEPT-DASHBOARD

Hoe weet je of Welzijn op Recept werkt? En hoe voer je daar het goede gesprek over met elkaar? Om dat mogelijk te maken, ontwikkelden we bij Robuust een praktisch dashboard waarin gegevens zoals het aantal verwijzingen en de leeftijdsopbouw van patiënten overzichtelijk worden weergegeven. Niet als een puur verantwoordingsinstrument, maar vooral als hulpmiddel om het gesprek met elkaar te voeren.

MONITOREN ALS SLEUTELMOMENT

Het dashboard werd een middel voor reflectie en het hielp om de impact van Welzijn op Recept tastbaar te maken. Door successen zichtbaar te maken, groeit het vertrouwen tussen partijen én de gezamenlijke trots. Het gaf energie en motiveerde om door te gaan en om samen te blijven investeren in Welzijn op Recept.

“Tijdens leersessies wordt het dashboard actief ingezet. We lieten bijvoorbeeld zien: dit is de gemiddelde leeftijd van de mensen die verwezen zijn. Wat vinden jullie daarvan? Wat valt op? Wat zouden we anders willen? Het dashboard werd zo een waardevolle gesprekstoel tussen huisartsen en welzijnsprofessionals. Maar ook richting gemeenten en zorgverzekeraars bood het houvast. Het maakte zichtbaar hoeveel verwijzingen er waren geweest en welke ontwikkeling daarin te zien was.”

Suzanne Kok
senior projectleider Robuust

VAN ERVARINGEN UIT DE PRAKTIJK NAAR RICHTING- GEVEND KOMPAS

DE ONTWIKKELING VAN HET WELZIJN- OP-RECEPT-KOMPAS

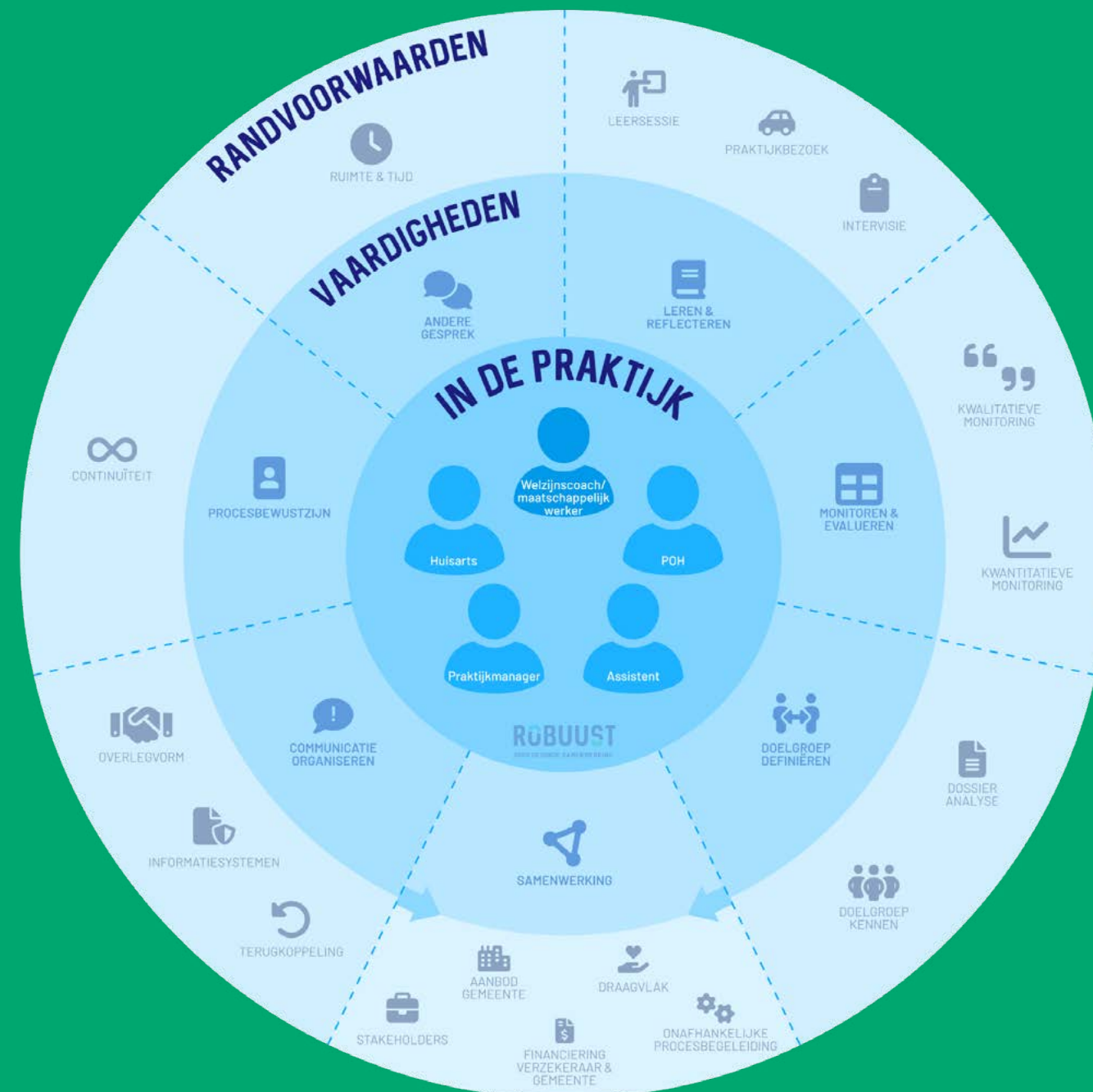
In het programma Welzijn op Recept hebben we veel geleerd. Wat werkt goed? Wat niet? En hoe kan het anders? Al die inzichten en ervaringen, oftewel sleutelmomenten, hebben we samen-gebracht in het digitale **Welzijn-op-Recept-kompas**. Niet bedacht vanachter een bureau, maar ontwikkeld mét mensen uit de praktijk, op basis van wat zij onderweg hebben geleerd. Het kompas is geen vastomlijnd stappenplan, maar een flexibel denkraam dat helpt bij het vormgeven van Welzijn op Recept. Of je nu net begint of al verder bent: het ondersteunt in elke fase, van eerste verkenning tot duurzame implementatie in de huisartsenpraktijk.

NAVIGEREN MET HET KOMPAS

Het kompas is opgebouwd rond 3 ringen:

- In de praktijk: met wie ga je aan de slag en wie heeft welke rol?
- Vaardigheden: wat heb je nodig aan kennis, vaardigheden en data om met Welzijn op Recept te werken. Wat moet je kunnen?
- Randvoorwaarden: welke randvoorwaarden moeten vanuit de organisaties worden ingevuld, en hoe krijgt dat vorm?

Elke ring is onderverdeeld in onderdelen. Wil je bijvoorbeeld hulp bij het bepalen van je doelgroep? In de ring Vaardigheden vind je het item 'doelgroep definiëren', met praktische handvatten om je doelgroep beter te leren kennen en in kaart te brengen. In het kompas pik je met één klik die elementen eruit die je op dat moment verder kunnen helpen. Het is vooral een kwestie van klikken, doen en onderzoeken wat helpt.

OVERZICHT EN SAMENHANG

“In de trajecten die we begeleiden, zagen we dat er veel elementen zijn die je moet meenemen om Welzijn op Recept goed neer te zetten. Niet in een vaste volgorde, maar wel allemaal belangrijk. Tegelijkertijd bleek er behoefte aan overzicht en een gedeeld vertrekpunt. Het kompas brengt die elementen samen en helpt teams om daar als het ware boven te hangen: om de samenhang te zien en expliciet te maken wat je normaal op gevoel doet.”

Yvonne van Hamersveld, senior projectleider Robuust

GA NAAR HET KOMPAS

SAMEN VERDER BOUWEN AAN SOCIAAL VERWIJZEN

We hopen dat deze sleutelmomenten jou inspireren om aan de slag te gaan met sociaal verwijzen in de praktijk.

Dit document laat zien dat Welzijn op Recept geen vast recept heeft, maar een gezamenlijke ontdekkingstocht is die overal anders uitpakt. Een beweging die groeit door verbinding, vertrouwen en leren van elkaar.

WIL JIJ OOK AAN DE SLAG MET SOCIAAL VERWIJZEN IN JOUW REGIO?

Neem dan contact met ons op en ontdek wat we samen kunnen doen.

(085) 401 81 85 of
info@rosrobuust.nl

Volg ons op [LinkedIn](#) en neem ook een kijkje op onze [website](#).

ROBUUST
VOOR GEZONDE SAMENWERKING